

Geachte leden van de commissie RGW,

Afgelopen week hebben de gezamenlijke natuur- en milieuorganisaties zich op het Catshuis uitgesproken voor de natuur. In een gesprek met premier Mark Rutte en minister Carola Schouten van LNV riepen zij de regering op om de huidige stikstofcrisis aan te grijpen als een kans voor natuur en alle Nederlanders. Hiervoor doen de organisaties concrete aanbevelingen voor het terugdringen van de stikstofuitstoot en blijvend herstel van de natuur. Deze aanbevelingen zijn ook gedeeld met Eerste en Tweede Kamer. U vindt ze in de bijlage.

Enkele hoofdpunten hieruit:

Natuur is van ons allemaal, maar vooral ook vóór ons allemaal. Zonder natuur geen leven, geen voedsel, geen schone lucht, geen leefbaar klimaat en geen fijne leefomgeving om in te wonen, werken en recreëren. Onze natuur is verwaarloosd. Nederland heeft de minste natuur van Europa en een groot aantal plant- en diersoorten, waaronder insecten en vogels, hollen achteruit. Een teveel aan stikstof is niet alleen slecht voor natuur, maar ook voor onze gezondheid. De deken van stikstof over ons land draagt bij aan grootschalige luchtverontreiniging. Tijd voor een grote omslag die iedereen ten goede komt. Meer natuur biedt meer ruimte voor biodiversiteit, economische ontwikkeling, een aantrekkelijk landschap en een gezonde leefomgeving.

Als we de stikstofcrisis voor eens en altijd goed aanpakken, dan zorgt de oplossing niet alleen voor herstel van onze natuur, maar zal deze ook fors bijdragen aan andere urgente uitdagingen waar we als samenleving voor staan. Een daling van stikstofemissies heeft een positief effect op de kwaliteit van oppervlakte- en drinkwater, luchtkwaliteit en volksgezondheid. Bovendien kan het kabinet met de lange termijn investeringen in verschillende sectoren - van landbouw, wegverkeer tot luchtvaart - een belangrijke bijdrage leveren aan een mooi, duurzaam, klimaat- en toekomstbestendig Nederland.

Onze oproep:

1. **Maak eerst een actieplan met langetermijnbeleid en concrete afrekenbare doelen.** Zet in op een langetermijnbeleid met concrete afrekenbare (tussen-) doelen, regelgeving en middelen om een goede staat van instandhouding van Natura 2000-gebieden te realiseren en stuur daar actief op (bij). Alle sectoren – landbouw, industrie, luchtvaart, bouw en verkeer – leveren een evenredige bijdrage om de stikstofdeken in Nederland te verlagen. Start met het vaststellen van landelijke reductiedoelen per sector en zorg voor voldoende juridische borging
2. **Voer regie op een transitie naar grondgebonden natuurinclusieve landbouw.** Een landbouwbeleid gericht op kringlooplandbouw en grondgebondenheid met weidegang is noodzakelijk om een integrale aanpak te waarborgen. Een ambitieuze uitvoering van de Kabinetsbrede visie Waardevol en Verbonden is hiervoor een belangrijk kader. De omslag naar natuurinclusieve landbouw betekent extensivering van het grondgebruik in combinatie met een drastische vermindering van het gebruik van geïmporteerd krachtvoer en kunstmest. Krimp van de veestapel is dan een onvermijdelijke uitkomst. Bij die omslag is voor boeren een goed verdienmodel te creëren met instrumenten zoals het stapelen van beloning en het beprijzen van milieuschade. Maak een actieplan met concrete afrekenbare doelen.
3. **Werk landelijk beleid uit in een gebiedsgerichte aanpak nabij Natura 2000-gebieden.** Een gebiedsgerichte aanpak rondom Natura 2000-gebieden is een belangrijk onderdeel van landelijk beleid om de stikstofdeken te reduceren en natuur te herstellen. Niet alleen vergt stikstofgevoelige natuur een extra opgave, maar ook vindt de hoogste stikstofdepositie plaats nabij de locaties waar de emissie wordt uitgestoten.
4. **Investeer in robuuste en verbonden natuurgebieden en natuurherstel.** Naast de noodzakelijke forse depositiereductie is het voor versterking van onze natuur en het bereiken van een goede staat van instandhouding cruciaal dat het Natuurnetwerk Nederland wordt afgemaakt. Binnen het netwerk moeten de noodzakelijke verbindingen tussen natuurgebieden worden gerealiseerd en beheerd.

Ook de provincie Utrecht werkt hard aan beleid en oplossingen voor de stikstofcrisis. Naast algemeen provinciaal beleid gaat de komende tijd de gebiedsgerichte aanpak vorm krijgen. Uiteraard werken wij daar graag aan mee en wij vragen u onze aanbevelingen in dit proces mee te nemen. Deze mail is ook gestuurd aan het college van GS.

Ing. stuk 8 cie RGW 8 januari 2020

Met vriendelijke groet,

Claudia van Holsteijn

Natuurmonumenten, mede namens het Utrechts Landschap en de Natuur en Milieufederatie Utrecht

T (06)12987823

M c.vanholsteijn@natuurmonumenten.nl

